

KARTA KURSU

Nazwa	METODY BADAŃ SPOŁECZNYCH		
Nazwa w j. ang.	<i>Research Methods in the Social Sciences</i>		
Kod		Punktacja ECTS*	3
Koordynator	dr Grzegorz Foryś	Zespół dydaktyczny	

Opis kursu (cele kształcenia)

Zadaniem kursu jest prezentacja metod i technik badawczych stosowanych w naukach społecznych. Nabycie przez studentów wiedzy i umiejętności w zakresie konstruowania projektu badawczego, zapoznanie studentów z etapami procesu badawczego, metodami doboru próby, podstawowymi metodami i technikami badawczymi oraz przede wszystkim z ich zastosowaniem w praktyce. Zdobyte umiejętności mogą być wykorzystane nie tylko w przygotowaniu prac licencjackich i magisterskich, ale również w badaniach rynkowych i pracy administracyjnej.

Warunki wstępne

Wiedza	Znajomość funkcji nauki i poznania naukowego.
Umiejętności	Umiejętność logicznego myślenia. Myślenie w kategoriach przyczynowo-skutkowych.
Kursy	

Efekty kształcenia

Wiedza	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
--------	-----------------------------	-------------------------------------

	W01. Zna etapy procesu badawczego, ma wiedzę o formułowania problemu badawczego i problematyki badawczej.	W01
	W02. Ma wiedzę o różnicach pomiędzy tezą i hipotezą. Zna rolę pytań w procesie badawczym i zna ich typologie. Wie o naukowych i praktycznych przesłankach formułowania problemu badawczego	W01, W05
	W03. Ma wiedzę na temat konceptualizacji problemu badawczego, operacjonalizacji i doboru próby. Zna typologie zmiennych i skale pomiaru.	W01
	W04. Zna podstawowe metody i techniki badawcze stosowane w naukach społecznych: wywiad, ankieta, analiza treści, obserwacja, eksperyment, analiza dokumentów.	W01
	W05. Ma wiedzę o zastosowaniu poznanych metod i technik badawczych oraz ich szczegółowych typów.	W01, W02
	W06. Posiada wiedzę na temat różnic pomiędzy metodami jakościowymi i ilościowymi oraz ich zastosowaniu. Ma wiedzę o systemach kodowych.	W01

Umiejętności	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
--------------	-----------------------------	-------------------------------------

	U01. Rozumie w jaki sposób wykorzystać zdobytą wiedzę do rozwiązania problemów badawczych w ramach swojej dyscypliny i przygotowania pracy dyplomowej.	U01, U04, U05
	U02. Posiada umiejętność formułowania i konceptualizacji problemu badawczego.	U04, U05
	U03. Ma umiejętność operacjonalizacji pojęć i doboru wskaźników.	U01, U03
	U04. Potrafi dobrać właściwe zmienne do wyjaśnienia postawionego problemu badawczego, zna skale pomiaru.	U01, U05
	U05. Umie zastosować właściwe metody i techniki badawcze do rozwiązania postawionych problemów badawczych.	U01
	U06. Potrafi konstruować narzędzia badawcze w postaci kwestionariuszy wywiadów i ankiet, klucza obserwacyjnego i klucza kategoryzacyjnego.	U01
	U07. Ma umiejętność realizowania opisowej, wyjaśniającej i predyktywnej funkcji nauki.	U01, U04, U05

Kompetencje społeczne	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
-----------------------	-----------------------------	-------------------------------------

	K01. Potrafi dostrzegać istniejące problemy i dobierać środki do ich rozwiązania.	K01
	K02. Potrafi samodzielnie przygotować projekt badawczy na potrzeby pracy dyplomowej i zawodowej.	K01, K03
	K03. Jest przygotowany do realizacji badań na potrzeby instytucji i organizacji.	K01, K03
	K04. Umie diagnozować zjawiska i problemy z zakresu bezpieczeństwa oraz zdobywać wiedzę na ich temat w sposób systematyczny, a także wykorzystywać ją w praktyce.	K01, K03
	K05. Potrafi formułować wnioski w sposób logiczny dostrzegając istnienie związków przyczynowo-skutkowych.	K02
	K06. Potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną i angażować ją w proces wyjaśnienia.	K01, K02
	K07. Rozumie potrzebę samodzielnego zdobywania wiedzy i rozwiązywania problemów badawczych.	K02

Studia niestacjonarne

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	E
Liczba godzin	10			10							
zaliczenie											

Opis metod prowadzenia zajęć – studia niestacjonarne

Wykład konwersatoryjny, odwołujący się do wiedzy teoretycznej i praktycznej związanej z realizacją procesu badawczego. Prezentacja metod i technik badawczych właściwych naukom społecznym. Omówienie kolejnych etapów procesu badawczego na przykładach empirycznych.

Ćwiczenia

Realizacja głównych elementów procesu badawczego, konceptualizacji problemu badawczego, przygotowanie narzędzia badawczego, realizacja badań. Praca indywidualna i zespołowa, której celem jest wykształcenie umiejętności konceptualizacji problemu badawczego oraz zastosowania właściwych metod i technik badawczych.

--

Formy sprawdzania efektów kształcenia – studia niestacjonarne

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01						X							X
W02						X							X
W03						X							X
W04						X							X
W05						X							X
W06						X							X
U01						X							
U02						X							
U03						X							
U04						X							
U05						X							
U06						X							
U07						X							
K01						X							
K02						X							
K03						X							
K04						X							
K05						X							
K06						X							
K07						X							

Kryteria oceny	Ocena na podstawie przygotowanej indywidualnie konceptualizacji problemu badawczego oraz wybranego narzędzia badawczego. Ponadto zaliczenie pisemne z zakresu wiedzy teoretycznej przekazanej w ramach wykładu.
----------------	---

Uwagi	
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1. Etapy procesu badawczego: problem badawczy, hipotezy, plan badań, pomiar, gromadzenie danych, analiza danych, twierdzenia ogólne. Zmienne i ich rodzaje, skale pomiaru, operacjonalizacja pojęć, wskaźniki. Rola teorii w procesie badawczym.
2. Metody doboru próby. Omówienie podstawowych pojęć. Podstawowe zasady matematycznej, statystycznej teorii doboru próby. Zasady dotyczące zbiorowości generalnej. Losowe i nielosowe metody doboru próby. Problemy związane z doбором próby.
3. Wywiad i kryteria jego podziału. Praktyczne wykorzystanie poszczególnych rodzajów wywiadów. Etapy procesu konstruowania wywiadu kwestionariuszowego. Zasady budowy kwestionariusza wywiadu. Ankieta i jej wykorzystanie. Metoda kompletnego planu. Ankieta vs wywiad.
4. Metody obserwacji. Źródła metody obserwacji. Aspekty sytuacji obserwacyjnych. Pułapki metody obserwacji. Socjometria i jej zastosowanie. Technika postępowania badawczego z wykorzystaniem socjometrii. Badanie panelowe, istota i ich zastosowanie.
5. Analiza treści i jej wykorzystanie. Dobór materiału tekstowego i określenie jednostek analizy. Opracowywanie kategorii analitycznych. Budowa indeksu. Problem rzetelności i trafności. Studium przypadku – wymiar indywidualny i zbiorowy. Badanie zależności przyczynowych – eksperyment. Kanony Milla. Schematy eksperymentu badawczego. Eksperyment stochastyczny.
6. Praktyczne zastosowania technik i metod badawczych – analiza przykładów.

Wykaz literatury podstawowej

1. D. Nachmias, Ch. Frankfort Nachmias, *Metody badawcze w naukach społecznych*. PWN, Warszawa 2003.
2. R. Mayntz, K. Holm, P. Hubner, *Wprowadzenie do metod socjologii empirycznej*. PWN, Warszawa 1985.
3. W. Phillips Shively, *Sztuka prowadzenia badań politycznych*. Zysk i S-ka Wydawnictwo, Poznań 2001.
4. E. Babbie, *Badania społeczne w praktyce*. PWN, Warszawa 2003.

Wykaz literatury uzupełniającej

1. S. Nowak, *Metodologia badań społecznych*. PWN, Warszawa 1985.
2. J. Brzeziński, *Metodologia badań psychologicznych*. PWN, Warszawa 1999.
3. K. Lutyńska, *Wywiad kwestionariuszowy. Przygotowanie i sprawdzanie narzędzia badawczego*. Zakład narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 1984.
4. W. Pisarek, *Analiza zawartości prasy*. Ośrodek Badań Prasoznawczych, Kraków 1983.
5. M. Niezgoda, M. Malikowski (red.), *Badania empiryczne w socjologii*. T.1 i T.2, WSSG, Tyczyn 1997.
6. G. Babinski, *Wybrane zagadnienia z metodologii socjologicznych badań empirycznych*.

UJ, Kraków 1980.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) – studia niestacjonarne

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	10
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	10
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	10
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	15
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	10
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu	20
Ogółem bilans czasu pracy		75
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3